

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 358
ניסן תשפ"ג

שני לחיים לפני עמוד כזה, הרי בצורה רגילה יוצא שלחי אחד יהיה מוסתר מפני הלחי השני, והחסרון בזה שהלחי המוסתר אינו גודר את הרשות אינו סותם מקצת מהפתח, כי הלחי המסתיר גודר לפניו. הפתרון שעשינו במקרה זה, שהרכבנו את הלחים רחוקים מעט יותר, בצורה שלכל לחי יש בליטה מהלחי הסמוך לו, והוא ניכר וסותם קצת מהמקום הפתוח מעבר ללחי השני. [ניתן לראות בתמונה שהלחי בולט מחוץ ללחי שלידו, וכך הוא כשר ללא חשב.

בתקופה זו הצמחים גדלו ועושים בעיות לעירובים המהודרים דבר חשוב שנפגשונו כעת בבדיקת העירובים, ויש צורך לעורר את העוסקים בעירובים שיהיו מודעים לכך. בתקופה זו בכל שנה, גדלים צמחי בר בכמות גדולה ובמהירות ואף במקומות שלפני חודש היה כמין עשב קטן, כעת יש צמחים קוצניים בגובה מטר ואף יותר. הצמחים האלו כבר לא מתנדנדים ברוח, והם יוצרים מחיצות בהרבה מקומות שהם עושים פקפוק בכשרות העירובים. אחת הבעיות המצוות היא, שהצמחים נעשים מחיצה או רשות מופרדת תחת צורת הפתח, וכן מחיצה מסביב לעמודים וללחים, שעושים את העמוד כביכול מוקף מד' רוחותיו.

בעירובים השכונתיים מקובל להקפיד על כך, דהיינו להחשיב את הצמחים למחיצה הפוסלת, כיון שהם עומדים למשך זמן ארוך. והפתרון הנהוג בעירובי השכונות הוא לבטל את הצמחים. יש מקומות שעושים ריסוס של חומר מונע צמיחה על המקומות המסיימים שבהם מצוי צמחיה גדולה תחת הקו של העירוב. אך רוב המקומות מתמודדים בצורה פשוטה שדורכים או מנתקים את הצמחים ברגלים

ובידיים, וזה מכיון שאין להם הרבה מקומות כאלו. [וכמובן שיש שכונות במרכז עיר שאין להם כלל את הנושא הזה, כאשר כל המקומות מרוצפים או מכוסים בחול וכדומה שאינו צומח הרבה].

בשבוע האחרון הגענו לעירוב שהעמודים היו במקומות אדמה, ולפני כשבועיים היה רק עשבים קטנים, כעת היו בו צמחים צפופים שחלקם הגיעו לגובה מטר, והיו גם מסביב לעמוד, באופן שלא היה שייך לגשת אליו. אמרנו לאחראי שבמצב כזה יש חשב שהעמוד נחשב מוקף בתוך רשות נפרדת, ודומה למש"כ המשנ"ב (סי' שס"ג ס"ק ק"ג) שאם העמוד מוקף במחיצה מד' רוחותיו הרי הוא פסול. שצריך לפנות את כל הקו שתחת החוט באופן שלא יהיה גובה י' טפחים כשיעור מחיצה.

הפתרון הוא לפנות את הצמחים סביב לעמוד ד' טפחים, וגם לכל אורך החוט להסיר צמחים שיש בהם גובה י' טפחים. באותו מקום עשינו מיד את התיקון, ומסרנו לו את המשימה לעשות כן גם בשאר המקומות בעירוב.

מעמד סיום המהזור של לימוד העירובין הודף תשפ"ג בשבוע האחרון התקיים מעמד מיוחד לסיום מחזור שלם של לימוד העירובין למעשה, בחמשה קבוצות של למעלה ממאה אברכים ת"ח, וביניהם מורי הוראה, שהשתתפו במסגרת השיעורים בתקופת החורף, במקרה כארבעה חודשים והשתתפו בשיעורים מידי שבוע, חזרו ובררו, כל מקרה וכל הלכה בטעמיה ובדקדוקיה, עם תמונות מבדיקות עירובים וכן עשינו סיור בשטח להדגים את הדינים למעשה, כדי שהמשתתפים שאינם רגילים בכך יבינו את הדברים בצורה מוחשית, וכן יוסיפו לקבל את ההבחנה בשאלות ההלכתיות בכשרות העירובים. בשבועיים האחרונים עמלו האברכים לחזור ולשנן את הנלמד, ועשו מבחן מקיף של ההלכות, והגיעו לידיעות נכבדות מאוד. בסיום המעמד חולקו תעודות לכשמונים אברכים שענו על המבחן בהצלחה.

פטנט הדש להתקנת לחיים בהברגה בקלות ובמהירות בשבוע זה התקדמנו בשידורג אחד מהעירובים שהוקם לאחרונה בשכונה חרדית בצפון, ובתחילה עשו עמודים ישרים וחוטם מתוחים ללא לחיים. האברך שפעל להשגת האישורים שאל מדוע אנו לא עושים מיד את הלחיים. אמרנו לו כיון שבשכונה יש גם תושבים חילונים, ומסתמא יש גם כאלו שמפריע להם עניני הדת, וכפי שבאמת היו קשיים ובעיות בשעת ההתקנה, לכן כדאי קודם לעשות רק את ההכרחי, כדי לראות קודם שהעירוב מתקיים ולא מפריע לתושבים, ואחרי שיחול עליו כעין 'חזקת השמישים', אפשר להתקדם בעשיית הלחיים. [וגם בזה להתחשב במקומות צרים וסמוכים לאדם שאינו משתף פעולה וכדומה].

בהתקנת הלחיים השתמשנו בפטנט חדש של מתקן מיוחד שהומצא ע"י צוות מוקד העירוב, על מנת להקל את העבודה בשטח, בפרט במקומות שאין אפשרות לקחת חשמל עבור כלי העבודה. כיום לעובדי העירוב יש כלים נטענים שעובדים על בטריית נטענות, שיכולים לעבוד אפילו כמה שעות בלי צורך בחשמל, מלבד מכשיר הרתכת, שצורכת הרבה חשמל. ולכן בעבודות שצריכים להחמה, כגון חיבור הלחיים עם הרחקה מהעמוד, חייבים עבורה להביא גנרטור, שהוא גורם טירחה רבה וקושי ותקלות [כיום המציאו גם מכשיר להחמה על בטריית, אך העלות שלו גבוהה כעשרים אלף שקל]. לעומת זאת בעזרת המתקנים החדשים הנ"ל, אפשר לחבר את הלחי בקלות ע"י הברגה עם מברגה בלבד, בלי הרבה רעש ובזמן קצר.

המצאה כזו כבר נעשתה ע"י האחראים על העירוב במודיעין עילית, שהמציאו מתקן חזק במיוחד, ומשוכלל יותר, אלא שקשה להשיג אותו, וגם העלות שלו יותר ממאה שקלים ללחי אחד. כעת המתקן החדש נותן אפשרות לספק אותו בעלות של ארבעים שקלים ללחי, ויש לו יציבות באופן הנדרש ללחיים. כמו כן יש לו מעלה שיכול להתחבר גם לעמודים עצמדיים לקיר, [בשונה מהמתקן השני שצריך להלביש גם מאחורי העמוד. אמנם יש לציין שיש מצבים שאי אפשר להשתמש בו [כמו המתקן של מודיעין עילית] כגון בעמוד עקום שעקמיותו יותר מעשרה ס"מ, שם צריך להשתמש בצורות אחרות.

יש עוד שינוי מהמתקן של מודיעין עילית, שבהם כל הברגים מוברגים רק מאחורי הלחי או בשוליים שמסביב ללחי, אבל כאן הברגה נעשית גם בצד הקידמי של הלחיים. היו כאלה שחששו להברג את הלחי מהצד הקידמי מחשש שהבורג שבלוט דין של "פתחי שימאי". אבל הרבנים הורו שאין בזה חשב כלל, כי זה לא צורה של קלקול אלא צורה של התקנה ותיקון. ואע"פ שבפתח של בית משתדלים שהחיבורים לא יבלטו מהמשקוף, מ"מ זה צורה תקינה ולא צורה הרוסה. מי שמעוניין לרכוש מתקנים להרכבת לחיים, כולל הדרכה עם מגוון פרטים טכניים ופרקטיים, נא לפנות למוקד הטלפוני של מוקד העירוב, שלוחה 6.

שני לחיים בעמוד אחד שלא יסתידו זה את זה היו כמה הלכות שהיה צריך לשים לב. אחד מהם כבר הזכר לעיל בתקופה האחרונה (גליון מס' 355), כאשר יש שתי צורות הפתח שיצאות מעמוד אחד בזווית של 90 מעלות, דהיינו צורת האות ר', ובאים להעמיד

שהתחדש שהפגים נשארים לבד בבית החולים [למשך יותר מ' יום] והאמא חוזרת לביתה, וגם אם מגיעה באמצע שבת אך אין דיווריה בביה"ח, וא"כ התינוק הפג אוסר בפני עצמו, [אע"פ שאינו אוכל פת, עי' שו"ע סו"ס שע"א], וצריך לזכות לו עירוב, ומכיון שאי אפשר לזכות לו קודם שבא לעולם, צריך לזכות שם כל שבוע עוד זיכוי עבור התינוקות.

ויש להסתפק האם אפשר לזכות להם מאותם מצות שכבר זיכו לעירוב, או שמא צריך לזכות משהו חדש נוסף מפת ששיכת לנוות. וי"ל שהספק הזה תלוי בחקירה אחרת, מהו גדר הקנין שמזכים לעירוב, האם בני העיר זוכים בזכות ממונית רגילה, או בזכות עירוב בלבד, שהוא כעין זכות לאכול ממנו. ונחלקו בזה הפוסקים. עוד יש לדון לשיטה שצריך לזכות משהו נוסף על הב' סעודות, האם צריך להוסיף עבורו שיעור כגרגרת, כשיעור עירוב לאדם אחד, או שמא אפשר להוסיף כלשהו, דכיון שזה מצטרף לב' סעודות שכבר הניחו, ושיעור זה מספיק אפילו לכל העיר, א"כ מספיק חלק קטן. וצ"ע.

מעלת השערים של העירוב ברמות פולין

הג"ר איתן שליט"א, מרבני העירוב בשכונת רמות פולין, הגיע להשתתף במעמד הסיום, ונשא דברים בענין ההידור של עשית השערים המיוחדים בכניסה לשכונת רמות פולין שחודשו לאחרונה. ומה היתר כאשר יש אמבולנס שפותח את השער, והאם יש היתר של ג' מחיצות לרחובות מחמת צורתן המתעגלת, וביך את הפעילות של מוקד העירוב שמביאה את המודעות לכלל הציבור.

ברכת פסח כשר ושמה, לכל קוראי העלון

מעמד הסיום התקיים בירושלים ברגשי שמחה וסיפוק, מהרכוש הגדול שרכשו בלימוד זה. לכל אחד יש את הסיפור שלו כמה זה היה חסר לו, אחד למד בכולל עירובין ולא חשב שזה מה שעושים היום. אחר לא למד עירובין וחשב שרק הרב של העיר יכול לעשות משהו בעירוב, וכעת הוא רואה שבכל שכונה יש מה לבדוק ויש מה לעזור. עוד אברך מספר שלמד משני"ב ונבחן על הכל, ולא התחבר לו עם המציאות שראה בעירובים, וכעת הוא מבין ויודע גם להסביר למה האחראי עשה תיקון כזה ולא תיקון אחר. שמחנו מאוד עם התגובות הנלהבות והמעודדות, ובקשתנו מאת ה; שבזכה להמשיך ולהרבות את לימוד העירובין ואת ידיעת התורה ולהעמיד תלמידים רבים והגונים שיודעים להורות כהלכה.

כאשר גר התגייר צריך לזכות את העירוב מחדש

במעמד הסיום השתתף הגאון רבי מרדכי ירט שליט"א, האחראי על העירוב בשכונת הר נוף בירושלים. בדבריו ביאר בפרטות שאלות אקטואליות בדיני שכירות, ובדיני עירובי חצרות אחד מהדברים המעניינים שהיו לו בתקופה האחרונה בשכונתו, בעובד זר שהיה גר בשכונה, ועשו ממנו שכירות כדין, ולאחר זמן הוא בא להתגייר ולהיות חלק מעם ישראל, ובתוך כדי התהליך שהוא כבר התנהג ע"פ קיום ההלכות [מלבד הצורך בחילול שבת אחד], הוא בא לגור בשכונה. במצב

כזה עדיין צריך לשכור את רשותו, וכשבאתי לשכור ממנו הוא כבר ידע טוב מאוד מה צריך לעשות ועשה בשמחה. לפני כמה ימים ניגש אלי אברך ושאל אם אני יודע שפלוגי כבר התגייר כהלכה בשבוע שעבר. אמרתי לו שלא ידעתי, ואם כך היתה לנו בעיה בשבת זו. תמיהו השומעים מה יכול להיות בעיה כשאדם התגייר, הרי אדרכה עכשיו הוא יהודי כשר.

התשובה היא שבעצם בכל עירוב יש שאלה, אם מזכים אותו בערב פסח או בזמן מסוים בשנה, ומניחים אותו לכל השנה, הרי במשך הזמן נוספים זיירים חדשים בעיר ובשכונה, ואיך הם שותפים בפני של העירוב. ועל זה כותב השו"ע (סי' שס"ו ס"י) שמראש מזכים גם לכל מי שיתווסף בעתיד, ויש ברירה בדרבנן, [ואם לא אמר כן, סומכים בדיעבד על השיטות שלב ב"ד מתנה, שדעתו של מי שמניח לכל השנה שיחול כל מה שצריך, ע"ש במשני"ב]. אבל כל זה במי שהיה יכול לזכות בשעת הזיכוי, אבל הגר החדש לא היה יכול לזכות באותו זמן, כי אין שליחות לגוי ואי אפשר לזכות עבורו, וכיון שהוא לא זכה באותה שעה אינו זוכה עכשיו [כי כלתה קנינו בהגבהה], יוצא שאין לו חלק בפת, עד שיגביהו שוב את הפת ויזכו לו, וכל עוד שלא עשו את זה יש כאן מישהו שאינו מעורב, והוא אוסר על כולם.

אלא שבאמת לא היתה לנו בעיה בזה, כי אנו נוהגים לזכות פת כל שבוע מחדש, וא"כ בשעת הזיכוי ביום שישי שהוא כבר היה לאחר הגיור הוא זכה בפת של אותה שבת אבל במקומות אחרים שלא עושים כך, [אלא כמו שכתב הרמ"א (סי' שס"ח ס"ה) שעדיף להניח לכל השנה כדי שלא ישכחו להניח. וע"ש במשני"ב ס"ק כ"א], אין להם את הפתרון לבעיה זו, אלא שאינם צריכים לחשוש שזה יקרה. [א. ה. ויש להוסיף, שבמקום שיש קיבוץ אברכים, מסתמא יש מתוכם אדם שמניח כל שבת, וזה יכול להספיק לחשש ההוא שמא יבוא גר. אך האחראי צריך לדאוג שיהיה לפחות פת אחת שמונחת לכל השנה, מחשש שמא ישכחו, וזה עדיף כמ"ש הרמ"א. ואם ירצה יעשה את שניהם].

בעירוב של בתי הולדים צריך לזכות שוב לפגים עוד האריך הגר"מ ירט שליט"א בבעיה שיש בעירוב של בתי החולים שגם בהם צריך לזכות פת כמעט מידי שבוע, וזה מטעם אחר, מחמת התינוקות שבפגיה. כי לכל החולים מועיל לזכות פת מתחילת השנה כ"ל, אבל לתינוקות שנולדים אי אפשר לזכות קודם שבאו לעולם. אמנם כתב הרשב"א בתשובה, שתינוקות אינם אוסרים מחמת שהם טפלים לאימם, והאמא משותפת בעירוב. אבל זה דוקא כשהתינוקות נמצאים עם אימם כדרך העולם, אבל בזמנינו

איך אני יוכל לדעת הלכות עירובין בלי שיש לי מושגים?

מוקד העירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

כשר או פסול? מהודר או בדיעבד?

את זה תוכל לדעת ולהורות, בהצטרפות ללימוד "עירובין למעשה" שעי" מוקד העירובין

 <small>כך נראה היתר בבנייה לשיטת ג. ת. ג"ר א"ר מסול</small>	 <small>זה מה שמשתדלים לחתום עליו. היתר היתרים מתעוררים</small>	 <small>כך נראה היתר בשיטת ה. האם שו"ד קלום שו"ד. ש"ר מלפני חתומים</small>	 <small>כך נראה היתר לשיטת ה. ש"ר מלפני חתומים</small>
 <small>ויתור ליד קיבוץ חסין - כשר או פסול</small>	 <small>האם תיחייב בבע"ר. כשר בצורה כזו</small>	 <small>מה המידה במפת היתר. האם יש אפשרות להתייר</small>	 <small>עניין נוסף בקנינים. האם יש להחליט ולבדוק</small>
 <small>האם ניתן ליתור מ"ר. ע"י קיבוץ מרובין</small>	 <small>מה צריך לדעת לשיטת מ"ר. ע"י קיבוץ מרובין</small>	 <small>האם יש היחסי למלול חתום היתר</small>	 <small>אחרי ריבוי פוסקים. האם תיחייב חתום היתר</small>

אתה מוזמן להצטרף אלינו, להבין, לדעת, וגם להתמחות

בימים הקרובים מתחילים מחזור חדש - לימוד הלכות עירובין למעשה

12 שיעורים לימוד מקיף, הלכה, פרקטיקה, סיכומים, מבחן, סיור בשטח, תעודות בירושלים: בימי ראשון בסמוך לישיבת מיר, בשעה 5:30 אה"צ

ובאזור צומת בר אילן - בשעה 8:00 בערב

בבני ברק: בימי שלישי בבהכ"ס צעירים, בשעה 8:00 בערב

במודיעין עילית: בימי חמישי רח הסבא מסלבודקה, בשעה 8:00 בערב

לפרטים ולהרשמה, בטלפון 055-678-3323

לשיעורי הדרכה דיגיטליים - מכון הלכה למעשה - A532534735@GMAIL.COM

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM